

موجود جدیدی به نام شیبیر

لایگر، جانوری دورگه حاصل آمیزش شیر نر و ببر ماده است.

چنین گونه‌های دورگه‌ای در طبیعت بسیار نادر هستند؛ چراکه قلمروهای شیر و ببر در طبیعت کاملاً از هم جداست موجود جدیدی به نام شیبیر

لایگر، جانوری دورگه حاصل آمیزش شیر نر و ببر ماده است. این واژه از ترکیب دو لغت Lion به معنای شیر و Tiger به معنای ببر گرفته شده است. (Lion+Tiger=Liger) این جانور را می‌توان در زبان پارسی، شیبیر (شیر + ببر = شیبیر) نامید. از نظر ظاهری این حیوان شبیه یک شیر بزرگ، اما راه‌راه است.

چنین گونه‌های دورگه‌ای در طبیعت بسیار نادر هستند؛ چراکه قلمروهای شیر و ببر در طبیعت کاملاً از هم جداست و تفاوت جغرافیایی دارد. از همه مهم‌تر رفتار و عادات مختلف آنهاست. شیرها به زندگی گروهی عادت دارند در حالی که ببرها به صورت انفرادی زندگی می‌کنند. جنس نر شیبیرها نابارور است، اما ماده آنها معمولاً بارور می‌شود.

جانور دورگه‌ای که حاصل شیر نر (Panthera leo) و لایگر (Panthera leo + Panthera tigris) است، لایلاگر خوانده می‌شود و نخستین بار در پاییز امسال در باغ‌وحش نووسیبرسک روسیه متولد شد.

توله تازه متولد شده که کیارا نامگذاری شده، شاید تنها گونه از این جانور چند رگه باشد که امکان بقا پیدا کرده است. باغ‌وحش نووسیبرسک بتازگی تصویر این توله را منتشر کرده است. انتظار می‌رود تولد این توله به‌هیچ‌وجه مورد استقبال گروه‌های حفاظت از گربه‌سانان قرار نگیرد.

کریگ پاکر، مدیر مرکز مطالعات شیرها در دانشگاه مینه‌سوتا می‌گوید پیش‌تر خبری در مورد این گونه جدید نشنیده، اما از شنیدن آن هم چندان تعجب نکرده است. از نظر این متخصص، لایگرها یا شیبیرها همگی در اسارت متولد می‌شوند؛ زیرا چنین حیواناتی بسادگی نمی‌توانند در طبیعت وجود داشته باشند. جمعیت شیرهای وحشی و ببرها نه‌تنها از نظر زیستگاه جغرافیایی با هم تفاوت دارد بلکه حتی مکانیسم‌های رفتاری مشخصی هم در آنها وجود دارد که شیرها را از ببرها دور نگه می‌دارد.

پروفسور پاکر معتقد است اگر یک ببر بخواهد با شیر ماده جفتگیری کند قطعاً سایر شیرها او را تعقیب خواهند کرد و او را می‌رانند. عکس این موضوع هم صادق است.

عدم سنخیت با اهداف حفاظت از گربه‌سانان بزرگ

پروفسور پاکر بر این باور است که اسارت می‌تواند به خودی خود گونه‌ها را تغییر دهد. گونه‌های تحت اسارت معمولاً گزینه دیگری را پیش رو ندارند و همین امر باعث جفتگیری‌هایی نامتعارف می‌شود. ظرف حدوداً هفت میلیون سال تکامل، شیرها و ببرها از یکدیگر جدا بوده‌اند، اما این که اسارت چه بر سر چنین موجوداتی می‌آورد خود داستان دیگری است. گونه‌های در اسارت به حدی به یکدیگر نزدیک هستند که زایش گونه‌های دو یا چند رگه چندان دور از انتظار نیست.

پروفسور پاکر تشریح می‌کند در حیات‌وحش حیواناتی نظیر کیارا با مشکلات عدیده‌ای مواجه می‌شوند. به عنوان مثال، نگهداری نکردن مادر کیارا از توله‌اش باعث شده این توله به یک گربه خانگی سپرده شود. جالب است مادر بلافاصله بعد از تولد از شیر دادن به این توله خودداری کرده است و این کار کاملاً غریزی صورت گرفته است. شیرها و ببرها از نظر ژنتیک کاملاً متفاوتند و همین مساله بر رفتار آنها تأثیرگذار است. گونه‌های هیبرید معمولاً مشکلات رفتاری زیادی دارند. حتی از نظر ظاهری هم این گونه‌ها با والدین خود تفاوت‌هایی دارند که می‌تواند مشکل‌ساز باشد.

بسیاری از باغ‌وحش‌ها نه لزوماً به دلیل مسائل علمی یا حتی حفاظتی بلکه بیشتر به خاطر عامه‌پسندی تکثیر چنین گونه‌هایی را در دستور کار خود قرار می‌دهند، اما در عین حال برخی کشورها بشدت چنین مواردی را ممنوع کرده‌اند. بسیاری از باغ‌وحش‌ها ترجیح می‌دهند به جای مشارکت در چنین طرح‌های بی‌حاصلی، صرفاً روی حفاظت گونه‌ها تمرکز کنند.

پروفسور پاکر که مدت‌های مدیدی است روی شیرها مطالعه می‌کند، در خاتمه می‌افزاید که نمی‌تواند دلیل چنین دخالت‌هایی را درک کند. بدون شک بشر امروز باید احترام بیشتری برای جهان هستی و حیوانات قائل شود.

